

Arkiston nimi **Kivelän sairaala**
Aika **1912 –**

Historia Kivelän sairaala aloitti 1.10.1912, kun Helsingin kaupungin vaivaistalo ja siihen yhdistetty miesten työlaitos v. 1912 oli siirretty Koskelaan.

Sairaalan johtajana ja ylilääkärinä toimi vuosina 1912 – 1940 prof. Ernst Ehrnroth ja sairaalassa oli sisätautiosasto sekä mielitautiosasto. Mielitautiosastoon kuului erillään oleva Greijuksen lisäsairaala, jossa oli 36 potilaspaikkaa.

Vuonna 1918 erotettiin sisätautiosastosta alaosasto tuberkuloosipotilaita varten. Se toimi vuoteen 1929 saakka, jolloin 15.6. avattiin virallisesti tuberkuloosisairaala ja sinne siirrettiin Kivelän osastolta ja Humaliston sairaalasta tuberkuloosipotilaat.

Kivelän sairaalan poliklinikka avattiin 1.4.1936. Silmätautiosasto ja -poliklinikka aloittivat toimintansa 1.7.1937. Kaupunginvaltuusto 29.5.1935 hyväksyi hallituksen esityksen lääketieteellisen opetuksen järjestämisestä Kivelän sairaalaan vuosiksi 1935 – 1937. Lopullisen päätöksen asiasta kaupunginvaltuusto teki 3.3.1937. Sen mukaan III sisätautien klinikka toimi Kivelässä aina vuoteen 1965 saakka.

Oma röntgenlaitos avattiin vuonna 1936 ja patologinen osasto vuonna 1944. Vuoden 1946 alusta on sairaalassa toiminut korva-, nenä- ja kurkkutautien osasto ja poliklinikka, 21.10.1946 lähtien neurologis-psykiatrinen poliklinikka ja 7.11.1946 lähtien hammaspoliklinikka omia potilaita varten. Samana vuonna yhdestä sisätautiosastosta tehtiin reumaosasto.

Vuonna 1947 aloitti fysikaalinen, myöhemmin kuntouttamisosasto, toimintansa. Mielitautiosastolle saatiin vuonna 1950 lasten neuropsykiatrinen osasto. Kaupunginvaltuuston päätöksellä liitettiin 2.7.1952 Kammion sairaskoti mielitautiosastoon. Kokeilumielessä aloitettiin 9.9.1952 hoitaa sisätautipotilaita kotona ns. kotihoito-osastolla.

Kaupunginvaltuuston 21.12.1955 tekemän päätöksen mukaisesti erotettiin Kivelän sairaalan mielitautiosasto vuoden 1956 alusta hallinnollisesti muun sairaalan yhteydestä ja liitettiin Helsingin keskusmielisairaalaan. Taloudenhoito jäi kuitenkin yhteiseksi, samoin röntgenosasto, patologinen osasto, hammaspoliklinikka, keskuslaboratorio ja kuntouttamisosasto.

Sairaalan asioita hoiti 1.10.1912 asti vaivaishoitohallitus. Mainittuna päivänä, jolloin työ- ja vaivaistalo siirrettiin Koskelaan, otti terveydenhoitolautakunta kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti sairaalan ja sen hallinnon huostaansa.

Uudenmaan läänin kuvernööri vahvisti 2.6.1916 sairaalahallinnon ohjesäännöt, joiden mukaan ylin johto ja hallinto kuuluivat ylihallitukselle sairaalatarkastajan avustamana. Sairaalaylihallitus oli kaupunginvaltuuston alainen.

Tämän ohjesäännön kumosi uusi 16.12.1925 annettu ohjesääntö. Kaupunginvaltuusto vahvisti sairaaloille säännöt 28.10.1925.

Lääkintöhallitus vahvisti 22.8.1958 sairaalatoimen ohjesäännön, jonka mukaan sairaalalautakunta ja sen alainen sairaalavirasto huolehtii kunnallisesta sairaanhoidosta. Samalla annettiin sairaaloille ja niiden viranhaltijoille uudet määräykset.

Kaupunginarkistoon siirretty Kivelän sairaalan arkisto jakaantuu taloustoimiston, potilasosastojen, poliklinikkojen ja sosiaalihoitajan arkistoihin.